

cròniques

A Sant Joan de les Abadesses, el tradicional mercat de Nadal va tenir lloc a la plaça d'en Clavé el dissabte 6, amb una bona assistència de públic gràcies al bon temps. La Fira de la Puríssima de Camprodon, un altre dels clàssics de la comarca, se celebrà entre els dies 6 i 8 de desembre; a Molló, les activitats més destacables van ser l'encesa de llums i l'arribada del tió al municipi, i a Campelles, a part de l'encesa de llums i dels tallers de decoració de Nadal, el tradicional Mercat Gourmand es va instal·lar al centre del poble. A Campdevàrol, el tret de sortida el va donar la inauguració del pessebre de fusta a la plaça de la Gala, elaborat *in situ* amb figures de mida natural.

Cuina i literatura | Aquesta nòtula està dedicada a l'activitat «Cuina de Ruanda» que va tenir lloc a la Biblioteca Municipal Josep Picola, a la vila de les Abadesses, el divendres 28 de novembre. Van ser el rector, mossèn Felicien, i la seva neboda els encarregats d'impartir la sessió, dedicada a una de les diverses cuines del món presents al poble, i que s'emmarcava dins el cicle «Sant Joan cuina». Les anteriors sessions del cicle havien tingut com a països amfitrions el Marroc, Alemanya,

Colòmbia i Veneçuela. Paral·lelament a aquestes activitats de tastets gastronòmics, s'ha creat un grup de WhatsApp en què es van incorporant les diverses cultures presents a la vila «per fer més coneixença entre els veïns de les diferents sensibilitats culturals», en paraules de la responsable de la biblioteca, Anna Belén Avilés, que també en fa una valoració excel·lent (a cada mostra l'assistència ha fregat les cent persones). La pròxima cita serà havent passat festes, en ple mes de febrer, amb Ucraïna com a país convidat. Normalment, les sessions, en format de berenar-sopar, solen tenir lloc cada segon divendres de mes no festiu.

LA SELVA

Text i foto > SEBASTIÀ GODAY

Tossencs i tossencs | A la vila de Tossa de Mar s'ha batejat el mirador que hi ha a tocar de l'església Vella, la ruïna gòtica que encara fa més romàntic i hipnòtic aquest punt de visió tossenc, selvatà, mediterrani, on la bellesa no es pot confondre amb res més.

En aquest indret, l'artista tossenc Ventura Ansón (1945-2021) s'emocionava sempre mentre recordava els apel·latius geogràfics d'aquella costa estimada i viscuda, com també l'emocionava el record dels tossencs que havia cone-

>> Concepció Titó Juandó i Marcó, vídua de Ventura Ansón, en la inauguració del mirador dedicat a l'artista tossenc, el 15 de novembre de l'any passat.

GIRONINS A L'EXTERIOR

Text > GEMMA CÓRDOBA, resident a Tromsø (Noruega)

A l'abril farà cinc anys que vaig marxar de casa. Encara recordo el dia que vaig arribar a Noruega, amb una barreja d'il·lusió, por i aquella sensació estranya de no saber ben bé on em portarien els meus passos. Els dos primers anys vaig viure a Oslo, una ciutat que em va sorprendre. Lluny de la imatge que tots tenim de Noruega —freda, silenciosa i gairebé només de natura—, Oslo és un lloc cosmopolita, actiu i ple de gent vinguda d'arreu. Tot era nou: l'idioma, la manera de relacionar-se, la llum que desapareix massa aviat, el fred que se't fica a l'ànima. Però, malgrat tot, em vaig anar fent a aquell entorn que em semblava tan diferent del que sempre havia conegut.

gut, gent de mar d'abans del turisme, que li havien transmès unes sensacions que va transportar a la seva obra artística i literària.

També a Tossa de Mar s'ha descobert una placa commemorativa a la platja de la Mar Menuda a un altre tossenc inoblidable, el naturalista i biòleg marí Enric *Kike* Ballesteros (1958-2024). Investigador i mestre d'una ecologia indiscutible i científica, va crear i estudiar models de conservació d'ecosistemes marins que van ser copiats a diversos països europeus; es tracta d'un personatge admirat i indispensable. Ansón i Ballesteros han enriquit Tossa, tenen un nom, però, en contrapartida i per mitjà de la intel·ligència artificial i fotografies antigues, l'Ajuntament de Tossa ha volgut reviscolar els personatges de la mar anònims que han treballat i donat forma a Tossa de Mar. Totes aquestes iniciatives enriqueixen, des del passat, el futur de Tossa de Mar.

El monstre de la Selva ja no fa por

Als qui tenim una certa edat, el documental de Roger Usart (Manlleu, 1977) ens ha revifat la imatge i el record d'unes setmanes en què el «mons-

tre» ens va perseguir —mentalment, és clar! Aquest migmetratge, editat a partir d'uns fets llegendaris entre boscos i avellaners que la gent de la contrada (la vall de l'Onyar, entre Brunyola, Can Mariano [ara Can Gabatxó] i Vilobí d'Onyar) va viure l'any 1968, narra la història del «monstre de Brunyola», que va mig aterrir una societat un punt crèdula. Una societat en què les criatures anaven a escola travessant boscos, a peu o en bicicleta, hivern i estiu; una societat de pagesos i bosquerols que tenia uns mètodes d'assetjament no gaire sofisticats i que aprofitava les notícies dels diaris *Los Sitios* o *Arriba* per bastir un relat. L'anècdota de com Usart va aconseguir saber d'aquest «monstre» es va produir en un viatge a la costa oest dels Estats Units en cerca de *bigfoots* o *sasquatches*, unes criatures llegendàries americanes: en la bibliografia d'un llibre en anglès sobre el tema, s'esmentava la notícia publicada al diari *Arriba* sobre l'esvalot produït pel monstre de Brunyola. Usart va estirar el fil fins que va construir un documental de mitja hora en què tots els protagonistes vius que van veure i sentir el monstre descriuen les seves sensacions. Què hi ha de veritat, se sabrà? Probablement, el documental d'Usart

ens mantindrà el record de l'esfereïdor monstre de la Selva, del qual molts vam sentir a parlar, esfereïts, a l'escola o al carrer.

La factura, passarà factura? | Ha estat curiós seguir per canals de televisió d'àmbit espanyol, nacionals i locals la manifestació d'indignació d'una significativa proporció de ciutadans de Sant Hilari Sacalm, població associada tradicionalment a unes mil fonts (és a dir, que es podria pensar que hi sobra l'aigua), per la pujada de la factura de l'aigua.

El llarg litigi judicial entre l'antiga companyia d'aigües, privada, i la nova que l'Ajuntament del Partit Independent de les Guàrdies vol assumir (pública, és clar) ha provocat que els nous barems de preus, que no s'havien revisat des de fa anys —tants com en fa del litigi—, de cop s'hagin enfilat tant i tant que alguns dels vilatans no haurien arribat a final de mes. Una manifestació ha recorregut els carrers de la població encapçalada per la còlera pels preus desmesurats i desorbitats. Per sort, l'Ajuntament s'ha avingut a revisar el model i a fer-lo progressiu i, per tant, les aigües s'han tornat a calmar. La unió fa la força!

Després, fa tres anys, vaig pujar cap a Tromsø, i aquí la història canvia del tot. El ritme és diferent: més pausat, però també més intens; amb uns estius que no s'acaben mai, uns hiverns que semblen eterns i la sensació que tot és una mica més extrem però també més autèntic. Aquí em trobo envoltada d'una natura que imposa respecte, però també molta pau; una natura que t'embolcalla tant si vols com si no. De vegades, passejant pels carrers, envoltada de mar i muntanyes, tinc la impressió que el món s'atura una mica. Professionalment, aquests anys han estat un aprenentatge immens. Soc infermera i actualment faig l'espe-

cialització de llevadora, un camí que m'apassiona i que m'ha fet créixer en tots els sentits. Treballar aquí significa adaptar-se constantment: a l'idioma, al sistema sanitari i a una manera de relacionar-se molt diferent. Però també vol dir aprendre cada dia, compartir moments únics i adonar-me de com valorem —i, de vegades, no prou— la sanitat i el personal sanitari que tenim a Catalunya. És des de la distància que prenc consciència de moltes coses que abans donava per fetes, i això també forma part del meu creixement. Tot i això, viure lluny té un preu. Hi ha dies en què enyoro moltíssim el que era quotidià: la cultura, les converses

espontànies, el menjar de casa, el ritme tranquil però social i, sobretot, el sol. A vegades trobo a faltar fins i tot detalls que abans no valorava. I, per descomptat, trobo a faltar la família i els amics, que continuen sent el meu punt d'ancoratge, encara que sigui des de la distància. Viure a l'estranger m'ha ensenyat que casa poden ser dos llocs alhora i que les arrels no desapareixen, simplement s'eixamplen. Tromsø m'ha donat una segona llar, però Catalunya continua sent el lloc on torno sempre, encara que sigui de pensament. I en aquest equilibri entre el que visc aquí i el que enyoro d'allà, és on, d'alguna manera, m'he descobert de nou.